

УЖГОРОД

Ухвалили на черговій сесії міської ради і Програму підтримки учасників бойових дій при проходженні стаціонарного лікування у медичних закладах міста на 2025 – 2027 роки. Нею передбачено забезпечення пораненим (травмованим) учасникам бойових дій внаслідок збройного агресії російської федерації проти України якісних медичних послуг та посиленого харчування при стаціонарному лікуванні в КНП «Ужгородська міська багатопрофільна клінічна лікарня». Фінансове забезпечення програми передбачене у розмірі 30 мільйонів гривень – по 10 мільйонів на рік.

Затвердили також на сесії Програму забезпечення дітей, які опинились у складних життєвих обставинах, медичними та соціальними послугами на 2025 – 2027 роки.

Програма спрямована на забезпечення тимчасового перебування дітей у стаціонарі Ужгородської міської клінічної багатопрофільної лікарні з метою їх обстеження, надання висновків про стан здоров'я та, при потребі, проведення лікування з подальшим їх влаштуванням службою у справах дітей у спецзаклади.

В Ужгороді діятиме Програма фінансування стоматологічної допомоги окремим категоріям населення м. Ужгорода на 2024 – 2025 роки: рішення ухвалили на сесії Ужгородської міської ради.

Програма спрямована на оптимальне забезпечення доступності учасникам бойових дій, особам з інвалідністю внаслідок війни, які брали (беруть) безпосередню участь у заходах, необхідних для забезпечення оборони та захисту України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією РФ проти України, членів сімей загиблих (полонених, зниклих безвісти) Захисників та Захисниць України, мешканців м. Ужгорода до безоплатної терапевтичної, хірургічної та ортопедичної допомоги, зубопротезування (за винятком використання дороговартісних матеріалів).

Ресурсне забезпечення програми передбачили у розмірі 3 мільйони гривень.

Закінчення на стор. 5.

МАЙЖЕ 89 МІЛЬЙОНІВ ГРИВЕНЬ НА ПІДТРИМКУ СИЛ ОБОРОНИ ТА БЕЗПЕКИ від початку року виділили з бюджету Ужгорода

Перед початком сесії Ужгородської міськради, яка відбулася 23 травня, військовий капелан військової частини А4447, молодший лейтенант капеланської служби Микола Багіров подякував депутатам та керівництву міста за підтримку 33-ї окремої бригади й передав прапор із підписами командира та захисників.

Дякуємо за цей важливий дарунок, продовжуємо підтримувати наших військових! До слова, на цей підрозділ на засіданні виділили ще 500 тисяч гривень на закупівлю дронів.

Ще 5 мільйонів гривень фінансової допомоги виділили на цій сесії Ужгородської міської ради військової частині А 1778: 4 мільйони – на БПЛА, а 1 мільйон – на ремонт та закупівлю запасних частин до автомобільної техніки.

Загалом від початку цього року із бюджету Ужгородської міської територіальної громади на підтримку сил оборони та безпеки міська рада виділила 88 млн 767 тисяч 900 гривень

КУПУЙ ЗНАЧКИ ТА ВИГРАВАЙ ВЕЛОСИПЕД!

На благодійному велозаїзді Big City Ride, що відбудеться у неділю, всі зібрані кошти будуть передані на потреби ЗСУ

2 червня – благодійний велозаїзд Big City Ride. Запрошуємо всіх, у кого є велосипед. Збір – о 15:30 на площі Народній, 4 (біля ОДА).

Під час заходу проведуть розіграш: "Купуй значки та вигравай велосипед!" Кожен придбаний значок – це можливість виграти новий велосипед та подарунки від партнерів. Заїзд – благодійний! Всі зібрані кошти будуть передані на потреби ЗСУ. Захід відбудеться за підтримки Управління у справах культури, молоді та спорту Ужгородської міської ради.

ПОНАД 30 РОКІВ ТРИВАЄ ДРУЖБА АМЕРИКАНСЬКОГО ТА УКРАЇНСЬКОГО МІСТ-ПОБРАТИМІВ

Про розширення співпраці та нові спільні проекти йшлося на зустрічі міського голови Богдана Андріїва із представниками делегації американського міста-побратима Ужгорода Корвалліса – президенткою Асоціації міст-побратимів Корвалліса Керол Труеба та віце-президентом Асоціації Пітером Бобером.

Уже понад 30 років триває дружба американського та українського міст. Наразі Асоціація бере участь у низці гуманітарних проєктів, зокрема, щодо допомоги внутрішньо переміщеним особам, навчання медиків, також проводять тренінги для підприємців, триває і співпраця з юридичним факультетом УжНУ.

Богдан Євстафійович подякував американським друзям за плідне багаторічне співробітництво та допомогу, яку надають громаді Ужгорода. Також міський голова та представники Асоціації обговорили подальші напрями співпраці міст-побратимів.

ЦЬОГОРІЧНИЙ ЛІМУД – 17-Й У НАШІЙ КРАЇНІ – ЗІБРАВ В УЖГОРОДІ БЛИЗЬКО 170 УЧАСНИКІВ

Від 24 до 26 травня біля Ужгорода, у готелі «Золота гора», відбулася конференція «Лімуд Україна-2024». Учасників заходу привітали й представники обласної та міської влади. Міський голова Богдан Андрійович побажав усім натхнення та продуктивної роботи.

Лімуд – добровільний та відкритий плюралістичний єврейський проєкт взаємного навчання, який розпочався у Великій Британії більш ніж 40 років тому і поширився на єврейські громади по всьому світу. Лімуд об'єднує і розширює можливості євреїв різного віку, приділяючи особливу увагу молоді, яка зацікавлена у вивченні своєї єврейської ідентичності і своєї спадщини.

Від 2008 року Лімуд в Україні став щорічним і проводиться в Трускавці, Вінниці, Ужгороді, Одесі та Львові. Нинішній Лімуд – 17-й у нашій країні – зібрав близько 170 учасників.

Основними принципами Лімуду є те, що всі викладачі та ведучі є волонтерами, всі учасники та доповідачі сплачують внесок за участь у конференції. Кожен захід складається з цікавих лекцій, майстер-класів, обміну духовним досвідом, літературних читань і музичних вистав, що проводяться педагогами, журналістами, політиками, художниками, підприємцями та музикантами – представниками спільноти Лімуд, а також спеціальної програми заходів для дітей.

В УЖГОРОДІ ПРОВЕЛИ ЗМАГАННЯ ЮНИХ РЯТУВАЛЬНИКІВ-ПОЖЕЖНИКІВ

Районний етап змагань команд відбувся 28 травня на стадіоні «Авангард». Представники семи команд ліцеїстів мали здолати чотири перешкоди. Традиційними етапами були: вдягання спецодягу на швидкість, в'язання рятувальної мотузки, вікторина та пожежна естафета.

До речі, професійні пожежники в перервах між вправами пропонували охочим пустити воду з пожежного ствола й «охолодитися».

В офіційному відкритті змагань взяли участь і міський голова Богдан Андрійович, начальниця управління освіти міськради Наталія Баранюк, керівник стадіону «Авангард» Віктор Качур, заступник начальника із запобігання надзвичайним ситуаціям ГУ ДСНС України у Закарпатській області Роберт Варга, інші поважні гості.

Грамоту за найшвидше вдягання захисного одягу отримала Юлія Фічора з результатом 28,72 секунди, а найспритнішою у в'язанні вузлів за конструкцію – 3,14 секунди – стала Ніколетта Васелиха.

Після усіх вправ третє загальнокомандне місце посіли учні Ужгородського ліцею №6 ім. В.Гренджі-Донського («Titans»), їх обійшли спортсмени з Перечинського ліцею ім. Героїв 68-го батальйону («Вогняні шаркани»). А головний приз забрала команда «Phoenix» Середнянської територіальної громади, повідомили в Управлінні освіти Ужгородської міської ради та Головному управлінні ДСНС України у Закарпатській області.

УЖГОРОДСЬКА МІСЬКА РАДА
LIV сесія VIII скликання

РІШЕННЯ

23 травня 2024 року м. Ужгород № 1750

Звіт про виконання бюджету Ужгородської міської територіальної громади за січень – березень 2024 року

Відповідно до пункту 23 частини 1 статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та пункту 4 статті 80 Бюджетного кодексу України
міська рада ВИРІШИЛА:

1. Затвердити звіт про виконання бюджету Ужгородської міської територіальної громади за січень – березень 2024 року (додається).
2. Рішення оприлюднити в газеті «Ужгород» та на офіційному сайті Ужгородської міської ради.
3. Контроль за виконанням рішення покласти на постійну комісію з питань соціально-економічного розвитку, бюджету, фінансів, оподаткування, інвестиційної та регуляторної політики (В. Білонка).

Міський голова Богдан АНДРІЙОВИЧ

ВЗАЄМОДІЯ БЕЗ КОРДОНІВ, ІНФОРМАЦІЙНИЙ ТА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ СПРОТИВ, ІНВЕСТИЦІЇ В МАЙБУТНЄ – ЗАДЛЯ ПЕРЕМОГИ УКРАЇНИ

– уже вдруге в Ужгороді проходить масштабний міжнародний Конгрес Координаційної платформи «Взаємодія». У роботі заходу, який відбувся 24 травня у ректораті УжНУ, взяв участь і міський голова Богдан Андрійович.

Близько 200 учасників, а це представники бізнесу, органів державної влади та місцевого самоврядування, консульських та дипломатичних установ, громадських організацій, благодійних фондів, волонтерського руху тощо, зосередилися на роботі у трьох ключових дискусійних панелях. Так, темами для обговорення стали інструменти взаємодії держави, громадянського суспільства та бізнесу; ветеранський, волонтерський рух, політика внутрішньої міграції громадян та ресурсів; нова генерація, інтеграція в Європейський Союз, міжнародна політика.

Захід організували за сприяння народного депутата Михайла Лаби та ГО «Глобальна міжнародна платформа відновлення України «Взаємодія».

ПРО ВЕЛИКУ ПОТРЕБУ В КРОВІ ВСІХ ГРУП ДЛЯ ЗСУ

повідомляє Закарпатська обласна станція переливання крові

Шановні закарпатці та гості нашого краю! Наразі є велика потреба в крові всіх груп Rh- для ЗСУ!

Просимо відгукнутися і відвідати наш заклад для здачі крові за адресою: м. Ужгород, вул. Льва Толстого, 15.

Забір крові в обласній станції переливання проводиться із 9:00 до 14:00 години (окрім вихідних).

Прохання до всіх, хто хоче врятувати життя захисникам та цивільним, прийти здати кров. Кров одного донора може врятувати три життя.

ФОТОФАКТ

У БО БФ "Гуманітарний центр "Совине гніздо" минулого тижня внутрішньо переміщені особи, зареєстровані в Ужгороді, отримали:

- 30 пакетів із необхідними речами для дітей до 1 року;
- 55 пакетів з продуктивними наборами.

Протягом тижня волонтери видавали одяг, взуття, постільну білизну та посуд (видали 2300 одиниць).

Видачу гуманітарної допомоги здійснювали у партнерстві з PDUM Partnerschaft Deutschland-Ukraine/Moldova e. V., Luftfahrt ohne Grenzen/Wings of Help e.V. та іншими благодійниками.

Нагадуємо: за відповідними реєстраціями для отримання допомоги стежте на сторінках центру «Совине гніздо» в телеграмі або фейсбуку. Додаткову інформацію можна отримати на офіційній сторінці <https://sovynpe.com.ua/>

Близько 50 роботодавців – як місцеві, так і релоковані підприємства – долучилися у п'ятницю минулого тижня до Ярмарку вакансій. Подія стала можливістю для тих, хто зараз у пошуках, знайти роботу, а для компаній – отримати кваліфікованих працівників.

На заході можна було ознайомитися з провідними компаніями, які представлені в різних галузях економіки, дізнатися про актуальні вакансії та вимоги до кандидатів, обговорити можливості кар'єрного росту й навчання. Студенти ж дізнавалися про стажування і перші можливості на ринку праці.

Як наголосив заступник голови Закарпатської ОВА Василь Іванчо, наразі є великий запит від бізнесу на проведення таких заходів. Порівняно з минулим роком вакансій стало набагато більше, а рівень оплати праці – вищий.

В Ужгороді, зокрема, сьогодні здійснюють діяльність 10,5 тисяч фізичних осіб-підприємців і майже 9 тисяч 600 юридичних осіб. Це більше за аналогічний період: підприємців на 707, юросіб на 444. Серед них – й 198 компаній, які релокували свій бізнес у наше місто, створюють нові робочі місця, сплачують податки до бюджету обласного центру Закарпаття. Найбільше релокованих підприємств працює у сфері оптової торгівлі, також займаються виробництвом будівельних металевих конструкцій, вантажним автомобільним транспортом, ІТ-технологіями, виробництвом м'ясних продуктів тощо.

Міський голова Богдан Андріїв подякував усім сумлінним роботодавцям Ужгорода, які продовжують працювати і

В УЖГОРОДІ ПРОВЕЛИ ЯРМАРОК ВАКАНСІЙ:

останнім часом пропозицій стало набагато більше, а рівень оплати праці – вищий

сплачувати податки до міського бюджету, роблять внесок таким чином в економічну підтримку країни, підтримку наших Збройних Сил.

Уже традиційно кожен роботодавець на окремій локації презентував свою компанію та актуальні пропозиції щодо працевла-

гранти для започаткування власної справи, для перекваліфікації, додаткового навчання.

Організатори заходу – Закарпатська ОВА, Закарпатська обласна служба зайнятості, Ужгородська міська рада, Закарпатський облмуздрамтеатр, Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти у Закарпатській області за підтримки ГО «Не-емія» та Агентства ООН у справах жінок.

штування, із якими могли ознайомитися всі охочі, а також отримати консультації з питань зайнятості.

Громадські організації зацентрували цього разу увагу на працевлаштуванні переселенців, щоб люди, які мешкають у місцях тимчасового проживання, змогли отримати стабільний заробіток, крім того, це допоможе їм краще адаптуватися у громаді. Розповідали на Ярмарку і про можливості отримати

НОВІ МОЖЛИВОСТІ МЕДИЦИНИ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ

У роботі форуму, який відбувся днями, взяли участь і начальник управління охорони здоров'я та цивільного захисту населення

Ужгородської міської ради Ярослав Глагола, його заступниця Ірина Столярова й лікарка-реабілітолог Ужгородської міської багатопрофільної клінічної лікарні Катерина Зінов'єва.

Представники Ужгорода, зокрема, долучилися до панельної дискусії «Нові виклики сьогодення в галузі охорони здоров'я: випробування війною», майстер-класу «Юридичні аспекти в медицині» та взяли участь у науковій конференції «Реабілітаційна допомога під час війни: організація, кращий досвід та практичні рекомендації». Особливо цінним стало ознайомлення із методиками реабілітації військовослужбовців на базі реабілітаційного центру «НЕЗЛАМ-НІ» у Львові. Досвід, яким поділилися медики центру, стане у нагоді під час

стали темою Львівського медичного форуму

створення реабілітаційного відділення у кластерній лікарні Ужгорода. Львівський медичний форум є

однією з найбільших медичних подій України, цього року він об'єднав майже 60 компаній-виробників із України та

Європи, які представляють сучасне медичне та лабораторне обладнання, фармацевтичні препарати, вироби медичного призначення, а також новітні методики лікування.

У межах заходу відбулися також науково-практичні конференції, фахові школи, майстер-класи та практичні демонстрації за участю провідних спеціалістів та відомих фірм-виробників медичної галузі, також уже усьоме працювала спеціалізована експозиція «Реабілітація».

В УЖГОРОДІ У БОРОТЬБІ ЗА НАГОРОДИ ЗІЙШЛИСЯ ПЛАВЦІ З БАГАТЬОХ МІСТ УКРАЇНИ

Майже 300 юних спортсменів 24 – 26 травня демонстрували свою майстерність у відкритій першості Ужгорода з плавання.

Змагання, які відбулися на базі спортивно-оздоровчого комплексу УЖНУ «Буревісник», офіційно відкрили у п'ятницю. Учасників, тренерів, батьків та вболівальників привітали Президент федерації плавання

України Андрій Власков, міський голова Богдан Андрійов, начальниця управління у справах культури, молоді та спорту міської ради Алла Чернубук, голова відокремленого підрозділу ФПУ в Закарпатській області Роберт Левицький та депутат міськради Георгій Шевчук.

Проходили рейтингові ліцензійні та відбіркові змагання. У боротьбі за нагороди зійшлися плавці з Ужгорода, Холмківської громади, Мукачева, Рахова, Чернівців, Луцька, Ковеля. Дівчата та юнаки вікових категорій 2009 р.н., 2010 – 2011 р.н., 2012 – 2013 р.н., 2014 – 2015, 2016 р.н. та молодші змагалися у плаванні на спині, вільному стилі, батерфляї, брасі, комплексному плаванні.

Змагання проводилися за підтримки відокремленого підрозділу Федерації плавання України в Закарпатській області та Управління у справах культури, молоді та спорту Ужгородської міської ради.

МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ ЗАХИСТУ ДІТЕЙ ТА ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ БОРОТЬБИ З ДИТЯЧОЮ ПРАЦЕЮ: ВАЖЛИВІСТЬ ЗАХИСТУ МАЙБУТНЬОГО

1 червня світ відзначає Міжнародний день захисту дітей, а 12 червня – Всесвітній день боротьби з дитячою працею. Ці дати підкреслюють важливість захисту прав дітей та необхідність боротьби з усіма формами експлуатації, що впливають на найменших і найбеззахисніших членів нашого суспільства.

увагу до масштабів дитячої праці та необхідності її ліквідації. За оцінками МОП, понад 160 мільйонів дітей у світі залучені до праці, часто в небезпечних та шкідливих умовах.

Захист дітей від насильства, експлуатації та недоброго ставлення є важливим завданням для будь-якого суспільства. Без належного захисту діти не можуть розвиватися належним чином, що впливає на їхнє майбутнє та майбутнє всього світу. Залучення дітей до трудової діяльності не тільки порушує їхні права, а й перешкоджає їхньому доступу до освіти та нормального дитинства.

Міжнародний день захисту дітей та Всесвітній день боротьби з дитячою працею – це можливість переосмислити зусилля щодо захисту прав дітей. Тільки об'єднавши зусилля, ми можемо створити вільне від експлуатації та насильства, безпечне та щасливе майбутнє для всіх дітей.

За матеріалами Управління інспекційної діяльності у Закарпатській області Західного міжрегіонального управління Держпраці

УЖГОРОДСЬКА МІСЬКА РАДА
ДЕПАРТАМЕНТ МІСЬКОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

ДО УВАГИ МЕШКАНЦІВ БАГАТОКВАРТИРНИХ ЖИТЛОВИХ БУДИНКІВ міста Ужгорода

Ужгородська міська рада інформує, що з 01.06.2024 року послуги з управління багатоквартирними будинками, наведеними нижче, надає ТОВ «Керуюча компанія «СЕРВІС ПЛЮС» (м. Ужгород, вул. Загорська, 51; тел. 073-157-59-66, 40-90; e-mail: kkspp.uzhhorod@gmail.com):

Перелік житлових будинків (Група 1), яким призначено виконавця послуги з управління багатоквартирним будинком ТОВ «Керуюча компанія «СЕРВІС ПЛЮС»:

№ п/п	Адреса (вулиця)	Номер будинку	Ціна (грн. за 1 кв.м.)
1	вул. Братів Брацайків	5	5,96
2	вул. Августина Волошина	1	5,97
3	вул. Гвардійська	25	5,99
4	вул. Юрія Гойди	1	5,99
5	вул. Юрія Гойди	3	5,98
6	вул. Юрія Гойди	5	6,00
7	вул. Юрія Гойди	6	5,97
8	вул. Юрія Гойди	7	5,96
9	вул. Юрія Гойди	24	5,99
10	вул. Юрія Гойди	28	5,99
11	вул. Олександра Грибодова	3	5,95
12	вул. Олександра Довженка	6	5,97
13	вул. Олександра Довженка	8	5,95
14	вул. Олександра Довженка	9	5,98
15	вул. Олександра Довженка	10	5,98
16	вул. Олександра Довженка	12	5,97
17	вул. Олександра Довженка	14	5,95
18	вул. Олександра Довженка	16	5,97
19	вул. Олександра Довженка	20	6,00
20	вул. Володимира Ленделя (Василя Докучаєва)	10	5,99
21	вул. Володимира Ленделя (Василя Докучаєва)	25	5,99
22	пл. захисників України (Дружби Народів)	2	5,96
23	пл. Жупанатська	14	5,98
24	пл. Жупанатська	15	5,99
25	пл. Жупанатська	16	5,99
26	вул. Загорська	14	6,00
27	вул. Загорська	17	5,96
28	вул. Загорська	20	5,96
29	вул. Загорська	23/30	5,97
30	вул. Закарпатська	28	5,97
31	вул. Закарпатська	45/23	5,98
32	вул. Корзо	6	5,98
33	вул. Корзо	7	5,99
34	вул. Корзо	8	4,17
35	вул. Корзо	9	5,96
36	вул. Корзо	10	5,99
37	вул. Корзо	11	5,95
38	вул. Корзо	12	5,98
39	вул. Корзо	13	5,97
40	вул. Корзо	14	6,00
41	вул. Корзо	17	5,97
42	вул. Корзо	23	5,99
43	пл. Федора Коржавича	2	5,97
44	пл. Федора Коржавича	4	5,95
45	вул. Дмитра Георгієва (Григорія Котовського)	19	5,97
46	вул. Кошицька	35	4,08
47	вул. В'ячеслава Приходька (Михайла Лермонтова)	2	5,95
48	вул. Олександра Вагерича (В'ячеслава Приходька)	4	5,97
49	вул. Олександра Вагерича (В'ячеслава Приходька)	6	5,98
50	вул. Олександра Вагерича (В'ячеслава Приходька)	8	5,97
51	вул. Митна	17	5,98
52	наб. Незалежності	17	5,99
53	наб. Незалежності	18	5,96
54	наб. Незалежності	20	5,97
55	вул. Вишнева (Поліна Осипенко)	16	5,97
56	вул. Ференца Ракоці	10	5,97
57	вул. Ференца Ракоці	11	5,97
58	вул. Ференца Ракоці	18	5,97

59	вул. Ференца Ракоці	20	5,98
60	вул. Ференца Ракоці	24	5,97
61	вул. Ференца Ракоці	26	5,99
62	вул. Ференца Ракоці	28	5,96
63	вул. Срібляста	1	5,99
64	вул. Собранецька	118	5,97
65	вул. Собранецька	120	5,97
66	вул. Собранецька	122	5,99
67	вул. Собранецька	124	5,99
68	вул. Собранецька	22	4,14
69	вул. Собранецька	27	4,38
70	вул. Собранецька	47	5,98
71	вул. Юлія Ставровського-Попрадова	2	5,98
72	вул. Юлія Ставровського-Попрадова	4	5,95
73	пл. Театральна	4	5,96
74	пл. Театральна	9	4,31
75	пл. Театральна	11	5,98
76	пров. Університетський	9	5,98
77	пров. Університетський	11	5,98
78	вул. Академіка Філатова	14	5,99
79	пров. Тараса Шевченка	9	5,98
80	вул. Щедра (Михайла Салтикова-Щедрина)	28	5,97
81	вул. Щедра (Михайла Салтикова-Щедрина)	36/17	5,99
82	вул. Щедра (Михайла Салтикова-Щедрина)	38	5,99
83	вул. В'ячеслава Чорновола	9	6,20
84	вул. Капушанська	30	5,98
85	вул. Капушанська	35	6,00
86	вул. Павла Чубинського (Олександра Бородіна)	4	5,97
87	вул. Квітів	61	5,96

Перелік житлових будинків (Група 2), яким призначено виконавця послуги з управління багатоквартирним будинком ТОВ «Керуюча компанія «СЕРВІС ПЛЮС»:

№ п/п	Адреса (вулиця)	Номер будинку	Ціна (грн. за 1 кв.м.)
1	вул. Федора Потушняка	5	5,99
2	вул. Федора Потушняка	7	5,99
3	вул. Олександра Богомольця	30	6,20
4	вул. Адольфа Добрянського	10	5,98
5	вул. Адольфа Добрянського	14	5,99
6	вул. Канальна	35	5,97
7	вул. Олексія Маресьєва	1	5,99
8	вул. Олексія Маресьєва	1А	5,99
9	вул. Олексія Маресьєва	4	6,00
10	вул. Панаса Мирного	2	5,97
11	вул. Панаса Мирного	4	6,00
12	вул. Кароя Мейсароша (Івана Турянниці)	11	4,11
13	вул. Шахтарів	5	5,96
14	вул. Шахтарів	5А	5,99
15	вул. Шахтарів	7	5,97
16	вул. Шахтарів	7А	5,98
17	вул. Острівна	20	6,00
18	вул. Адмірала Нахімова	1	6,20
19	вул. Івана Сільвая	5	5,98
20	вул. Оноківська	4	6,00
21	вул. Оноківська	16	5,99
22	вул. Михайла Грушевського	6	6,20
23	вул. Тиводара Легоцького	23	6,20
24	вул. Тиводара Легоцького	25	6,00
25	вул. Тиводара Легоцького	29	5,99
26	вул. Тиводара Легоцького	31	5,99
27	вул. Адама Міцкевича	5А	6,20
28	вул. Адама Міцкевича	7	6,00

ОГОЛОШЕННЯ

- ВВАЖАТИ НЕДІЙСИМ** Посвідчення дитини з багатодітної сім'ї, видане у 2023 році Департаментом соціальної політики Ужгородської міської ради на ім'я Буко Максим Юрійович (12.02.2014 р.н.).
- ВВАЖАТИ НЕДІЙСИМ** Посвідчення дитини з багатодітної сім'ї, видане у 2023 році Департаментом соціальної політики Ужгородської міської ради на ім'я Буко Сімона Юрійовича (01.04.2011 р.н.).
- ВВАЖАТИ НЕДІЙСИМ** Посвідчення дитини з багатодітної сім'ї, видане у 2023 році Департаментом соціальної політики Ужгородської міської ради на ім'я Буко Ксенія Дезидерівна (06.03.2016 р.н.).
- ВВАЖАТИ НЕДІЙСИМ** Посвідчення дитини з багатодітної сім'ї, видане у 2023 році Департаментом соціальної політики Ужгородської міської ради на ім'я Буко Діана Юрійовна (30.06.2008 р.н.).

- ВВАЖАТИ НЕДІЙСИМ** Службове посвідчення ПС № 152515 (№ П-035519), видане 20.08.2022 р. Державною прикордонною службою України старшому лейтенанту Александрову Корнію Вікторовичу.
- ПРОШУ ПОВЕРНУТИ ЗА ВІНАГОРОДУ ВТРАЧЕНЕ** Службове посвідчення ПС № 152515 (№ П-035519), видане 20.08.2022 р. Державною прикордонною службою України старшому лейтенанту Александрову Корнію Вікторовичу; **звертатися за тел: 067 230 0001.**
- ВВАЖАТИ НЕДІЙСИМ** Свідоцтво про неповну загальну середню освіту, серія АК № 24279687, видане 22.06.2004 р. середньою загальноосвітньою школою № 7 м. Ужгорода Закарпатської області на ім'я Гаворський Юрій Олексійович.

Початок на стор. 1.

МАЙЖЕ 89 МІЛЬЙОНІВ ГРИВЕНЬ НА ПІДТРИМКУ СИЛ ОБОРОНИ ТА БЕЗПЕКИ ВІД ПОЧАТКУ РОКУ ВИДІЛИЛИ З БЮДЖЕТУ УЖГОРОДА

У зв'язку зі збільшенням за останній період кількості ужгородців, які потребують ендопротезування колінних суглобів, на сесії міської ради підтримали і рішення про внесення змін до міської Програми «Про Програму забезпечення мешканців м. Ужгород імплантами для надання медичної допомоги хворим із ураженням органів опори та руху на 2023 – 2026 роки».

Тож в Ужгороді за кошти міського бюджету у міських комунальних медзакладах ужгородцям проводитимуть безкоштовне ендопротезування не тільки кульшових, а й колінних суглобів. Фінансове забезпечення програми на 2024 рік передбачене у розмірі 2,4 мільйони гривень.

Крім того, ухвалили на сесії зміни до Програми підтримки військовослужбовців військової служби за контрактом, які укладуть контракт у 2022 – 2024 роках. Так, фінансування програми збільшили на 1 мільйон гривень.

Додатково отримуватимуть одноразову виплату у 50 тисяч гривень військовослужбовці, мешканці Ужгородської територіальної громади, у тому числі внутрішньо переміщені особи, які підпишуть контракт з військовими частинами Десантно-штурмових військ та Військово-морських сил Збройних Сил України та перебуватимуть на військовому обліку в Ужгородському РТЦК та СП, лише один раз і на час укладання контракту зареєстровані в місті Ужгород.

Також на сесії Ужгородської міської ради затвердили Статут комунального некомерційного підприємства «Ужгородська міська багатопрофільна клінічна лікарня» Ужгородської міської ради. КНП має здійснити всі організаційні заходи щодо державної реєстрації зазначеного Статуту в порядку, встановленому законодавством України.

У рішенні також йдеться про те, щоб уповноважити Ужгородського міського голову підписати додаткову угоду до чинного контракту з керівником (директором) комунального некомерційного підприємства «Ужгородська міська багатопрофільна клінічна лікарня» Ужгородської міської ради (далі – контракту) Олегом Голубом з урахуванням законодавчих вимог до найменування посади.

Таким чином, згідно зі загальними положеннями Статуту, комунальне некомерційне підприємство «Ужгородська міська багатопрофільна клінічна лікарня Ужгородської міської ради» є лікарняним закладом охорони здоров'я – комунальним унітарним некомерційним підприємством, яке надає послуги екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої), паліативної медичної допомоги будь-яким особам у порядку та на умовах, встановлених законодавством України.

До складу закладу входять наступні відокремлені підрозділи:

1. «Клінічна лікарня з невідкладних станів та екстреної ме-

дичної допомоги» Комунального некомерційного підприємства «Ужгородська міська багатопрофільна клінічна лікарня Ужгородської міської ради» – місцезнаходження: вул. Олександра Грибоєдова, 20, м. Ужгород;

2. «Клінічна лікарня пла-

тримали на сесії міської ради 23 травня.

Так, 725 тисяч гривень одноразової матеріальної допомоги виплатять 12 членам сімей загиблих захисників України. 11 осіб отримають 641,7 тис. грн матеріальної допомоги для ви-

сесії Ужгородської міської ради – раніше розмір заохочення дорівнював 20 тис. грн. Премія виплачується за рахунок коштів бюджету Ужгородської міської територіальної громади, передбачених щороку на реалізацію Програми відзначення в місті Ужгород державних та місцевих свят, історичних подій, знаменних і пам'ятних дат та інших заходів.

Підтримали міські обранці і рішення про звільнення зі сплати земельного податку від 1 січня до 31

центрального водопостачання та водовідведення м. Ужгород, які знаходяться у власності територіальної громади міста.

Ухвалили на сесії міської ради перейменування низки вулиць в Ужгороді:

вулиці Івана Крилова на вулицю Кларі Лабик;
вулиці Адмірала Нахімова на вулицю Сергія Параджанова;
вулиці Василя Сурикова на вулицю Мирослава Скорика;
вулиці Льва Толстого на вулицю Івана Чендея;
вулиці Модеста Мусоргського на вулицю Василя Габди;
вулицю Олега Кошового на вулицю Максима Польового;
вулиці Олександра Попова на вулицю Івана Шутева;
вулиці Брестської на вулицю Тараса Гайдука;
площі Олександра Пушкіна на сквер Лаборця.
Вулицю без назви, яка розташована між вулицями Ужанською та Прикордонною, назвали вулицею Йосипа Адама.

Перед початком сесії міської ради за високі досягнення нагородили Подяками Ужгородської міської ради:

Устінову Катерину – срібну призерку чемпіонату України з дзюдо серед юнаків та дівчат до 16 років у ваговій категорії 70+ кг;

Черняка Миколу – срібного призера чемпіонату України з дзюдо серед юнаків та дівчат до 16 років у ваговій категорії 66 кг;

Гомічкову Олександрю – бронзову призерку чемпіонату України з дзюдо серед юнаків та дівчат до 16 років у ваговій категорії 70 кг;

Третинника Максима – бронзового призера чемпіонату України з дзюдо серед юнаків та дівчат до 16 років у ваговій категорії 60 кг;

Смагіна Дмитра – тренера збірної команди Ужгорода з дзюдо;

Калініна Віктора – тренера збірної команди Ужгорода з дзюдо;

Марича Назара – чемпіона України з хортингу у розділі «двобій» (категорія -70 кг) серед спортсменів 14-15 років. Назар також отримав посвідчення кандидата в майстри спорту.

Подяки вручив міський голова Богдан Андрійов.

Крім того, грамотами Ужгородської ради за вагомих особистий внесок у розбудову і розвиток міста, облаштування додаткових об'єктів інфраструктури та надання допомоги в облаштуванні і покращенні благоустрою нагородили забудовників об'єктів багатоквартирної житлової забудови та їхніх уповноважених представників: Бабидорича Валерія Васильовича, Берчу Олександра Васильовича, Коціпака Віталія Олексійовича, Росоху Михайла Михайловича, Фаркоша Сергія Володимировича та директора приватного підприємства «Закарпатліфт» Остапова Анатолія Михайловича.

нового лікування» Комунального некомерційного підприємства «Ужгородська міська багатопрофільна клінічна лікарня Ужгородської міської ради» – місцезнаходження: вул. Минайська, 71, м. Ужгород;

3. «Клінічний перинатальний центр» Комунального некомерційного підприємства «Ужгородська міська багатопрофільна клінічна лікарня Ужгородської міської ради» – місцезнаходження: вул. Олександра Грибоєдова, 20Б, м. Ужгород;

4. «Клінічна дитяча лікарня» Комунального некомерційного підприємства «Ужгородська міська багатопрофільна клінічна лікарня Ужгородської міської ради» – місцезнаходження: вул. Ференца Ракоці, 3, м. Ужгород.

Кластерна лікарня надаватиме пацієнтам відповідно до законодавства України на безвідплатній та відплатній основі послуги первинної, вторинної (спеціалізованої), стаціонарної медичної допомоги, паліативної, екстреної (невідкладної), реабілітаційної допомоги необхідної для забезпечення належних профілактики, діагностики і лікування хвороб, травм, отруєнь чи інших розладів здоров'я, медичного контролю за перебігом вагітності й веденням пологів і післяпологового періоду.

Докладно Статут та загалом це рішення доступне для ознайомлення на офіційному сайті міської ради.

Затвердили на цій сесії тарифи на соціальні послуги, що надаються Ужгородським міським територіальним центром соціального обслуговування (надання соціальних послуг) та Ужгородським міським центром соціальних служб департаменту соціальної політики. Ознайомитися з тарифами також можна на офіційному сайті Ужгородської міської ради.

Ще майже 1,6 млн грн спрямують із бюджету Ужгорода на виплати родинам загиблих Героїв – рішення під-

рішення соціально-побутових питань. Ще 200 тис. грн спрямують за надання матеріальної допомоги 4 представникам сімей військовополонених та безвісно відсутніх захисників України.

Також ще 1 мільйон 700 тисяч гривень матеріальної допомоги виділять із бюджету Ужгорода 214 мешканцям міста. Допомогу отримають ужгородці у зв'язку з потребою значних коштів на лікування та реабілітацію.

Підтримали на цій сесії і зміни до Програми підтримки обдарованої молоді Ужгорода на 2024 – 2026 роки. Рішення передбачає зняття обмежень щодо кількості премій Ужгородської міської ради, яку може отримати один претендент, також внесли зміни у частині оптимізації та уточнення умов і порядку призначення премій.

Нагадаємо, Премію Ужгородської міської ради встановлюють обдарованій учнівській молоді за успіхи у навчанні та науково-пошуковій діяльності, її мають право отримати талановиті учні та випускники закладів освіти міської територіальної громади комунальної власності за особисті досягнення в інтелектуальних конкурсах, турнірах, олімпіадах.

Відтепер грошова винагорода лауреатам міської літературної премії імені Петра Скунця становитиме не менше 30 тис. грн за кожен номінацію (у залежності від наявного фінансового ресурсу).

Такі зміни підтримали на

Нині у це складно повірити, та якихось сто років тому Ужгород майже не освітлювався. Більшість міських будинків не були підключені до електричної мережі, а людей доводилося вмовляти, аби замість свічок і газових ламп вони дозволили світити у хаті лампочці. Нині ми розкажемо, як в Ужгороді відкривали надпотужну за тодішніми мірками паротурбінну електростанцію.

Історію електрифікації Ужгорода до дрібниць розкопали у ПАТ "Закарпаттяобленерго". Його працівники роками збирали в архівах і домашніх колекціях старожилів документи, фотографії, спогади – словом усе, що стосувалося цього профілю. Саме ці матеріали ми частково й використовуємо в нашій статті, додавши також інформацію, взятую з газет, журналів і книжок, які виходили в краї у різні роки.

Отже перша ужгородська електростанція була побудована в Ужгороді 1902 року. Її звали для потреб, мабуть, найбільшого тогочасного міського підприємства – фабрики гнутих меблів "Мундус", яка в радянські часи стала фанерно-меблевим комбінатом. Восени 1902-го там запустили дві парові машини потужністю 60 та 80 кінських сил, створивши мережу постійного струму напругою 220 вольт. Оскільки електроенергії вироблялося з надлишком, її вирішили провести й до сусідніх будинків. Таким чином першими в Ужгороді "світло" отримали мешканці нинішніх вулиць Шумної та Підградської – всього 75 споживачів. Того ж року міська управа ухвалила рішення, яким "Мундусу" на 40 років давали дозвіл освітлювати вулиці та площі міста, адміністративні будинки, великі магазини, приватні будинки та квартири.

Поступово покриття міста електромережею розширювалося, "Мундус" додав до перших двох парових машин третю, потужністю вже 200 кінських сил. У 1907 році інженер Йозеф Рацу своїм доповіді міській управі зазначав, що у 16-тисячному Ужгороді вже встановлено 462 лічильники, тобто за 5 років кількість споживачів зростає з 75-ти до 462-х. Ще через рік, у 1908-му, електростанцію обладнали ще одним дизельним агрегатом потужністю 300 кінських сил. Далі ж у цій сфері певний час було затишшя, пов'язане з Першою світовою війною.

Вже в часи входження краю до складу Чехословаччини, у 1921-му, на базі "Мундуса" було створене акціонерне товариство "Ужгородські електрарні", акції якого у 1928-му скупив пражська фірма "Чеськоморавська-Колбен-Данек". Ще через рік за протекції Міністерства суспільних робіт і уряду Підкарпатської Русі було створене акціонерне товариство "Підкарпатурські електростанції", яке мало забезпечувати електроенергією весь край включно з частиною Словаччини. Першим же пунктом виконання цього плану стало будівництво в Ужгороді нової паротурбінної електростанції – потужної, модерної, суперсучасної.

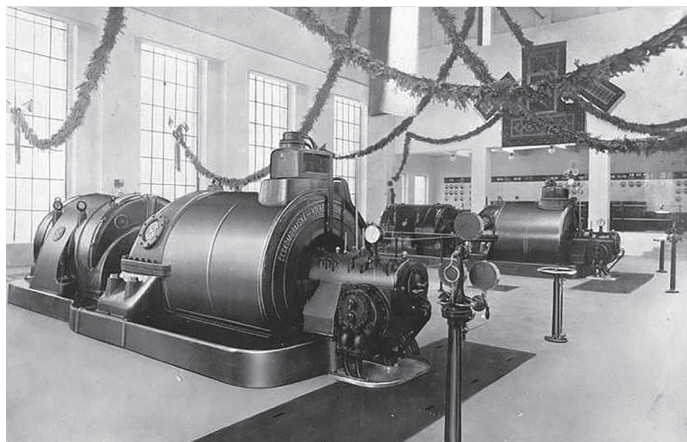
Мешканці Ужгорода сприйняли таку новину дуже позитивно. В газетах тих часів писали, що потужностей існуючої електростанції для потреб міста явно не вистачає: якщо неподалік "Мундуса" лампочки у приміщеннях сяють яскраво, то на околицях Ужгорода (тодішні околиці зараз легко вписуються в нинішній історичний центр міста) світять так тьмяно, що в кімнатах майже нічого не видно.

Збудувати нову електростанцію місто вирішило біля того ж таки "Мундуса" (нині це вулиця Електрозаводська). Роботи, якими, за даними офіційного видання "Урядові новини", керував пражський будівельник В. Неквасил, виконали в рекордно короткий термін. Восени 1929-го провели земляні роботи, підготували котловани для фундаментів головних стін, перебрали зиму й на початку березня 1930-го взялися до будівництва. Вже в травні в майже готових приміщеннях почали монтувати обладнання: котли, водяні й парові труби, мережу високої напруги тощо. А 1 грудня 1930-го на електростанції вже проводили пробний запуск турбоагрегатів.

За даними дослідників історії електрифікації краю, на повну потужність електростанції запустили ще до її офіційного відкриття. Як згадували старожили, акціонери товариства, керівництво краю та міста, інші поважні ужгородці зібралися 30 грудня з цієї нагоди на вечерю в ресторані "Корона". Всі чекали міти, коли електростанція запрацює й лампочки засяють. Чекали довго, а світло все ніяк не вмикали. Енергетики досі переказують

легенду, що це була помста працівників станції за те, що їх не запросили на свято. З цієї події енергетики навіть мають світліну, на якій справді видно тогочасну еліту Підкарпатської Русі за довгими столами у дзеркальній залі "Корони". Однак, на нашу думку, це фото було зроблене на іншому заході – святкованні урочистого відкриття електростанції, яке відбулося 25 січня 1931 року.

Того дня на території біля нової паротурбінної електростанції зібралось чимало людей. Всі хотіли подивитися на диво техніки, яке дозволить подавати електроенергію у всі куточки Підкарпатської Русі. Як писала газета "Свобода", "є то великий комплекс будовиск при ужгородському парку. В будинках знаходяться всякого рода машини, зготовлені пражською фабрикою "Колбен-Данек". Заряджене є наймодерніше, яке знаходиться лиш в більших містах західної Європи. Свято отворення одкрив віцепрезидент товариства мініст.

радник Фр. Кнейдл, потім говорив секц. шеф з міністерства публ. робіт Карл Ваньовчек. Від імені магістрату говорив староста К. Грабарь, а од т-ва "Колбен-Данек" головний директор В.Коула. За сим пустили в рух нові машини, які мають доставляти електр. енергію для цілої Підк. Русі. Свято кончилося гостиною в готелі "Корона".

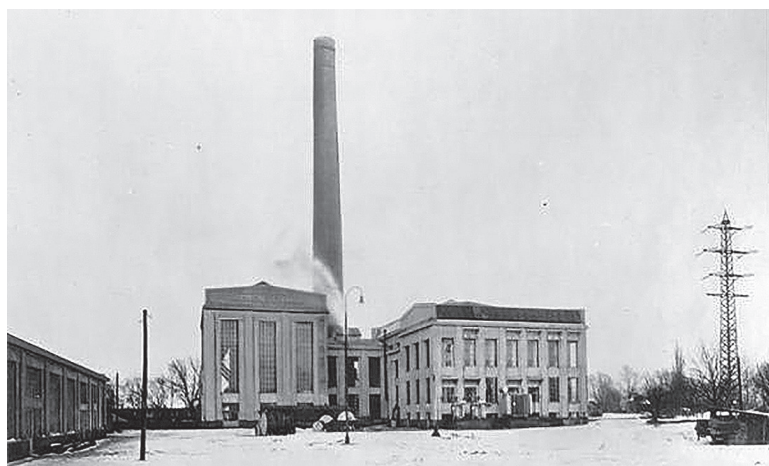
На фото з урочистостей, які дійшли до наших днів, бачимо міського старосту (мера) Костянтина Грабаря, а також двох чоловіків, один з яких саме виголошує промову. Очевидно, це був хтось із перерахованих у газеті

"Свобода" посадовців міністерства. А оскільки їх же ми бачимо біля Грабаря на світліні з "Корони", то можемо припустити, що це саме та "гостина", про яку згадує газета "Свобода".

Але повернімося до самої електростанції. Її потужність у ті часи сягала 5000 кВт, парові же турбіни мали потужність 4000 кінських сил (лише порівняйте ці показники з першою електростанцією "Мундуса", яка мала парові машини потужністю 60 і 80 кінських сил). Парові турбіни живилися трьома водотрубними котлами, а воду для живлення в окремому приміщенні наперед пом'якушували содою та вапном, після чого дистильовали. Вода для жив-

лення і вода для охолодження конденсаторів подавалися з Ужа старим відкритим каналом. Використана ж для охолодження вода знову скидалася в Уж – для цього під полотном залізниці провели закритий залізобетонний канал завдовжки 170 метрів. Ще згадаємо про великий димар, який височіє над електростанцією і робить її такою впізнаваною на всіх світлинах з краєвидами Ужгорода. Його

висота – 75 метрів, сам же димар має надміцну арматурну бетонну основну площину.

Біля величної будівлі електростанції звали також допоміжні споруди: адміністративну будівлю, житловий корпус з квартирами для працівників електростанції, цехи з душовими кімнатами, складські приміщення тощо. Крім цього, була проведена величезна робота з реконструкції вже існуючої мережі в Ужгороді, зведені нові трансформаторні станції та лінії електропередач, які тягнулися зі станції в бік Мукачева, Чопа, Перечина.

Однак не варто думати, що із запуском модерної станції доступ до електроенергії отримали всі мешканці Підкарпатської Русі. Освітленими були лише міста й частково великі села. Людей вмовляли підключитися до мережі, але вони були неспроможні платити за енергію, тому по селах і далі працювали лише засвітила або підсвічуючі собі свічками й газовими лампами. Загалом доступ до електроенергії у 1930-ті роки мали лише близько 10% від усього населення краю. Найбільшими споживачами були підприємства.

Історія ужгородської електростанції не буде повною, якщо не згадати про її сусідку – гідроелектростанцію. Розташовані вони поруч, от тільки ГЕС є майже на двадцять років молодшою, бо втілення в життя цього проекту було непростим, потребувало багато часу, коштів і зусиль (будівництво Ужгородської ГЕС – на фото знизу).

За основу роботи взяли старовинний канал між Кам'яницею та Ужгородом, який колись використовували для сплаву деревини й покинули з розвитком залізниці. Не маючи нинішньої потужної будівельної техніки, використовуючи фактично ручну працю, канал розширили, укріпили, побудували дамби і

врешті звели каскад гідроелектростанцій – Оноківську та Ужгородську.

Роботи почали у 1926-му, а закінчили аж через шістьнадцять років. Частково затримка сталася і через зміну влади в краї, тож завершували будівництво вже в часи, коли місто належало Угорщині.

Запустили дві ГЕС у 1942-му році. Разом із розширеними потужностями паротурбінної станції весь енергетичний комплекс виробляв 16 мегават енергії. Цього з надлишком вистачало для потреб краю, однак нині така цифра сприймається енергетиками з посмішкою, бо, наприклад, в зимовий період область споживає цілих 550 мегават і щоріку потреби в електроенергії у нас тільки збільшуються.

Повертаючись до років Другої світової війни, зауважимо, що пережила війну наша електростанція дивом. За спогадами тодішніх працівників, німецькі й угорські солдати, відступаючи, мали намір її підірвати. На захист об'єкту став його тодішній директор Василь Грабар. Сам згадавав, як на колінах

просив офіцера не підирвати станцію, казав, що це мирний об'єкт, який будували для блага людей, в який вклали стільки коштів і людської праці. Невідомо, що вплинуло на рішення офіцера, але солдат своїх він з електростанції забрав.

Оразу після війни всі електростанції на території краю були націоналізовані. Треба визнати, що саме тоді Закарпаття й дізналося, що таке справді масова електрифікація, а світло поступово донесли до кожної сільської хати. Тоді ж у краї відкривалися все нові й нові підприємства, задовольнити потреби яких в електроенергії наші станції вже не могли. До 1964 року ужгородська паротурбінна станція працювала ще по-старому. Від вугілля, яке тут спалювали, все навкруги було в попелі, станція гуділа, чаділа, а користі приносила все менше й менше. Аж ось у підкарпатському Бурштині відкрили потужну електростанцію, одна з найбільших ліній якої потяглася до Мукачева. Тепер Ужгород вже не віддавав енергію, а отримував її, тож стару паротурбінну "бабусю" вирішено було закрити. Старе обладнання демонтували, натомість встановили нові котли й почали виробляти пару, яка йшла на обігрів правобережної частини Ужгорода. Так електростанція стала звичайною котельнею.

Коли ж Ужгород відмовився від централизованого теплопостачання, і ця котельня стала непотрібною. Обладнання знову демонтували, будівля ж десяток років стояла фактично закритою. "Працювала" тут лише труба-димар, на якій мобільні оператори встановили своє обладнання. А що ж із старою Ужгородською ГЕС? Вона, як не дивно, надовго пережила свою паротурбінну сусідку, і працює досі, хоча за нормативами планувалося, що завершить службу у 1970-тих роках. На ній досі стоїть оригінальне обладнання чеської фірми "Чеськоморавська-Колбен-Данек", яке з перебоями й ремонтами, та все ж працює. У "Закарпаттяобленерго" зізнаються: той мізер енергії, який виробляє Ужгородська ГЕС, нині не вистачило б і для потреб одного густонаселеного району міста. Однак закрити її не хочуть, хоч і усвідомлюють, що для країної роботи ГЕС потребує модернізації. Можливо, незабаром вона стане лише пам'яткою промислової архітектури фактично в центрі міста й туди водитимуть туристів. Ідея справді цікава.

Тетяна ЛІТЕРАТІ

"Про Захід"

Липова алея в Ужгороді стала липкою алеєю, так само липне до тротуарів взуття у сквері на площі Ш. Петефі. Автомобілі, залишені під липами в інших частинах міста, за короткий час вкриваються липкою оболонкою, яку дуже важко відмити. Що це за напасть, чи загрожує вона нашим старим липам і як її позбутися – почали обговорювати ужгородці в соцмережах. Одні пишуть, що не трапилося нічого страшного, просто липи «плачуть». А інші резонно підмічають, що раніше такого «плачу» в наших лип не було, тож, скоріше за все, вони хворіють.

УЖГОРОДСЬКІ ЛИПИ «ПЛАЧУТЬ» ЧИ ХВОРІЮТЬ – РОЗ'ЯСНЮЄ БІОЛОГ

на повну силу. Величезна кількість личинок активно харчується соками лип, виділяючи липкий ексудат, що крапає з дерев (його називають також медяною россою). Ці липки виділення личинок не є небезпечними для людей, однак створюють дискомфорт у місті, адже роблять вулиці, лавиці та інші об'єкти під деревами липкими. Саме тому певний період підприємствам, які відповідають за чистоту Липової алеї та скверу на пл. Петефі, варто подбати про те, аби частіше мити там тротуарне покриття.

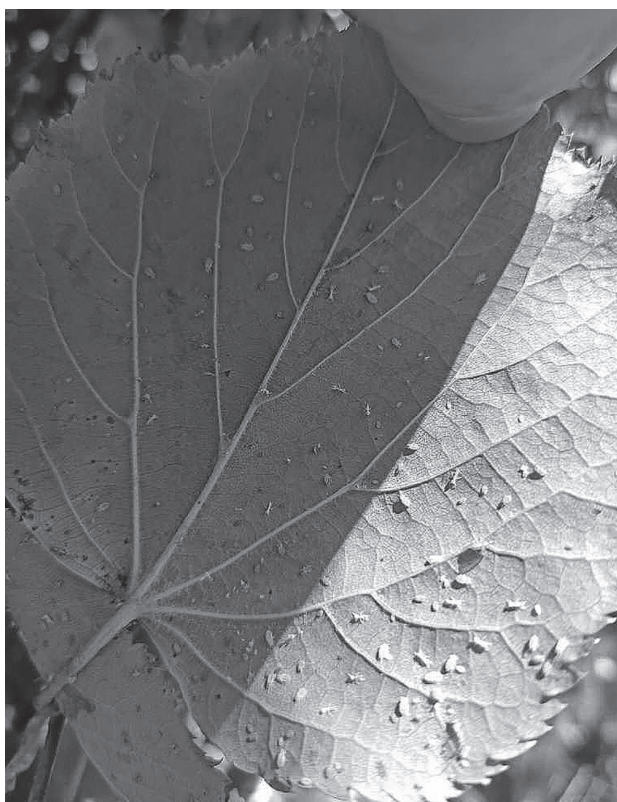
Чому взагалі цьогоріч наші липи були атаковані такою кількістю попелиці? Віталій Симочко вважає, що попелиця на липах буває щороку – просто не в такій кількості. «Коли зими були морозними, яйця, відкладені попелицею у тріщини дерев, промерзли й майже не виживали. Цього ж року зима була такою теплою, що яйця

однаково уражені. Це пояснюється тим, що на алеї і в усьому місті загалом висаджені кілька сортів лип. Деякі з них мають товстіші листочки, тож живитися соками з них попелиці важче. Якщо дослідити це

відпочинку людей в населених пунктах є забороненою, а біопрепарати дієві лише на короткий період. Якщо би попелиця не мала такої великої кількості покоління на рік, ми могли би обробити липи кількох разів і мати спокій. Але 10 – 20 генерацій знищити надзвичайно важко, дерева довелось би обробляти дуже часто, а це дорого та й об'єми робіт надзвичайно великі – спробуй обробити такі величезні дерева. Будемо сподіватися на холодну зиму або на те, що природа сама відрегулює цей процес, тобто з'являться природні вороги попелиці, які будуть контролювати її кількість. Уже зараз ви можете бачити на липах і біля них велику кількість жуків сонечок. Сонечки є природними ворогами попелиці, за життя їхні личинки з'їдають до 300 личинок попелиць.

Ми вирішили розпитати про це біологів, тож звернулися за коментарем до науковців УжНУ. Роз'яснити, що відбувається зараз із ужгородськими липами, взявся фахівець із фітопатології, кандидат біологічних наук, доцент, завідувач кафедри плодоовочівництва і виноградарства Віталій Симочко. Він погодився із тим, що липи можуть «плакати», виділяючи «росу». Однак цей процес відбувається здебільшого вранці, внаслідок різкої зміни температур, коли коренева система активно поглинає з ґрунту воду зі солями. З нашими ж липами наразі відбувається зовсім інший процес – вони сильно ушкоджені попелицею. Побачити це можна неозброєним оком, достатньо лише підійти до липи, під якою сформувалася темного кольору липка пляма, й перевернути будь-який листочок.

«На тильній стороні листка епідерміс значно ніжніший, висмоктувати звідти соки рослини легше, тож ви одразу побачите там попелицю або її яйця, – пояснює Віталій Симочко. – Що таке попелиця? Це відома родина комах, яка розвивається на всіх рослинах, часто-густо навіть на бур'янах. Всі вони мають цікаву особливість – дуже швидко розвиваються. Період розвитку в них може становити близько двох тижнів і тому протягом усього вегетаційного періоду вони можуть дати декілька, навіть десятки поколінь. Є попелиці, які розвиваються в 3-5-ох поколіннях, а є такі, що розвиваються в 25-х поколіннях – все залежить від виду та погодних умов конкретного року. Фактично на наших липах ми бачимо саме таких комах, які можуть розвиватися близько 10 разів за вегетаційний період».

вижили в значно більшій кількості, ніж раніше. Вони почали дуже швидко розвиватися й розмножуватися, спричинивши такий стан лип, який бачимо нині. Я припускаю, що ми будемо бачити наслідки цього ураження протягом весни, всього літа й навіть ранньої осені. Але зверніть увагу, що не всі липи на Липовій алеї

ретельніше, можна в майбутньому планувати висадження таких, більш стійких до попелиці, сортів лип. Адже клімат наш щороку стає все теплішим, тобто можна припустити, що подібне повториться і наступного року. Хоча якщо раптом наступна зима в нас буде достатньо холодною, мороз протримається хоча би кілька тижнів поспіль, більшість яєць попелиці не виживуть, тобто наступної весни липи не будуть атаковані такою кількістю комах», – зауважує фахівець із фітопатології Віталій Симочко.

Однак наразі сонечок недостатньо для того, щоб змінити ситуацію, що склалася цього року».

До слова, Віталій Симочко звернув нашу увагу на те, що попелиця – не єдиний шкідник, який нищить ужгородські дерева. З 1998 року наші каштани, як і всюди в Європі (а після нас – і по всій Україні) потерпають від мінулої молі. Цей метелик відкладає яйця в листочки каштанів, а личинки потім їх виїдають, тож уже до середини літа листя каштанів жовтіє й висихає, а в жовтні дерева «прокидаються» вдруге й відбувається повторне цвітіння. На жаль, поки ефективного методу боротьби з цієї міллю знайти не вдалося.

Звісно, найголовніше, що цікавить зараз ужгородців, чи здатне нашестя попелиці серйозно нашкодити нашим липам? Віталій Симочко вважає, що комаха не може знищити дерево, але може сильно його виснажити. «Непокоїтися насправді є про що, – вважає він. – Особливо якщо йдеться про наші старі сторічні липи на Липовій алеї, вулиці Капітульній, пл. Петефі. Ушкоджене попелицею дерево мусить значно більше ресурсів витратити на своє відновлення. Крім того, проколи попелиць можуть створити передумови для потрапляння різних збудників хвороб вірусного походження, адже попелиці є одними з тих комах, які здатні переносити вірусні хвороби. Тобто попелиця може занести в наші липи збудники захворювань, що спричинить проблеми, набагато серйозніші за ті, які ми маємо нині. Біда полягає в тому, що наразі ми нічого не можемо зробити з тим, аби допомогти нашим липам. Хімічна обробка в межах зон активного

Як не було методу й для того, щоб побороти в Ужгороді ще одного шкідника – тутову щитівку. Пригадуєте, років із десять тому на вулиці А. Волошина росли невеличкі шаровидні катальпи? Саме їх атакувала тутова щитівка, та так, що вивести її ніяк не могли. Коли місто звернулося за порадою до біологів УжНУ, фахівці оглянули дерева й вимушені були визнати, що проблема є такою серйозною, що катальпи необхідно видалити. Розповсюдження щитівки тоді вдалося локалізувати, а на вулиці А. Волошина висадили сливи Пісарда.

Сподіваємося, з нашими липами такого не станеться, тож будемо чекати взимку хоча би кількох поспіль морозних тижнів або навесні нашестя сонечок, які активно харчуватимуться личинками попелиць, не давши їм запустити процес розвитку комахі.

Тетяна ЛІТЕРАТІ
"Про Захід"

ДО УВАГИ ТИХ, ХТО ШУКАЄ РОБОТУ!

Ужгородська міськрада тісно співпрацює з центром зайнятості, тому пропонуємо актуальні вакансії підприємств, які звернулися з проханням про допомогу в укомплектуванні кваліфікованими кадрами на вільні робочі місця:

- молодша медична сестра (молодший медичний брат) з догляду за хворими – заробітна плата 8676 гривень – Забезпечення чистоти та охайності за підопічними, годування тяжкохворих, стеження за використанням і зберіганням предметів догляду за хворими, участь у транспортуванні хворих, забезпечення порядку та чистоти в кімнатах, санвузлах, проводити вологе прибирання та провітрювання кімнат, своєчасно виносити сміття, своєчасно проводити медичний огляд, негайно доводити до відома чергової мед.сестри зауваження в порушенні внутрішнього розпорядку, а також раптові погіршення здоров'я підопічних.
- чистильник – заробітна плата 10000 гривень – Здійснення контрольного огляду вузлів обліку газу та його

- складових, достовірне контрольне зняття показань лічильника газу зі складанням відповідних актів.
- термообробник швацьких виробів – заробітна плата 10000 гривень – Термічна обробка за допомогою пари деталей та готових виробів.
- інженер-технолог – заробітна плата 25000 гривень – Розроблення, організація та впровадження технологічних процесів режимів виробництва м'ясних консервів, бульйонів та супів в скляній банці твіст-оф. Вдосконалення наявних та розробка нових рецептур і технологічних карт для виробництва м'ясних та овочевих консервів, контроль якості та безпечності готової продукції, оформлення декларацій виробника на готову продукцію, контроль дотримання санітарних

- норм і правил при виробництві консервів.
- головний бухгалтер – заробітна плата 25000 гривень – Організація та ведення бухгалтерського, податкового та управлінського обліку, забезпечення порядку оформлення первинної документації та касової дисципліни, проведення виписки в бухгалтерській та управлінській баззах. Складання та подання управлінської, бухгалтерської та податкової звітності, проведення платежів, взаємодія з банками та контроль руху грошових коштів. Участь в інвентаризації незавершеного виробництва та готової продукції. Знання обліку виробництва, зарплати..
- охоронник – заробітна плата 8000 – 15000 гривень. Охорона об'єктів підприємства та запобігання випадкам крадіжок. Графік роботи 12 год./12 год.

Із сумом повідомляємо, що за даними КП Ужгородський комбінат комунальних підприємств від 22 по 28 травня ПІШОВ З ЖИТТЯ 21 УЖГОРОДЕЦЬ:

- Бідяк Маріанна Тіборівна 1961 р.н.
- Сегедюк Марія Ефремівна 1927 р.н.
- Ломовцева Марія Іванівна 1931 р.н.
- Попова Інна Василівна 1935 р.н.
- Сорочинська Марія Іванівна 1947 р.н.
- Дайнеко Григорій Володимирович 1967 р.н.
- Левко Валерій Юрійович 1961 р.н.
- Тихомиров Сергій Іванович 1980 р.н.
- Деметер Тамара Петрівна 1934 р.н.
- Обласка Марія Володимирівна 1952 р.н.
- Новосельцева Олена Іванівна 1939 р.н.
- Дуран Юрій Андрійович 1954 р.н.
- Деяк Михайло Васильович 1940 р.н.
- Яким Зоя Олександрівна 1950 р.н.
- Деревянко Вікторія Андріївна 1940 р.н.
- Бейгулова Агафія Дмитрівна 1957 р.н.
- Тирпак Марія Михайлівна 1952 р.н.
- Шпонтак Ақош Ернестович 1943 р.н.
- Бобівський Володимир Миколайович 1954 р.н.
- Чопей Гертруда Анатоліївна 1953 р.н.
- Шатров Геннадій Владиславович 1969 р.н.

ХАЙ ЗЕМЛЯ ЇМ БУДЕ ПУХОМ...

За детальною інформацією звертайтеся до Ужгородської філії Закарпатського обласного центру зайнятості: м.Ужгород, вул. А. Новака, 45. Контактні телефони: +380508005590, +380442449486.

